

Nyilatkozat

Közlemény az érintettek jogainak a veszélyhelyzettel¹ összefüggésben történő tagállami korlátozásával kapcsolatban

Elfogadás időpontja: 2020. június 2.

Az Európai Adatvédelmi Testület elfogadta az alábbi közleményt:

1. Az Európai Adatvédelmi Testületet tájékoztatták arról, hogy a magyar kormány elfogadta a veszélyhelyzet idején az egyes adatvédelmi és adatigénylési rendelkezésektől való eltérésről szóló, 2020. május 4-i 179/2020. Korm. rendeletet². E rendelet 1. §-a úgy rendelkezik, hogy a 40/2020. Korm. rendelettel kihirdetett veszélyhelyzet megszűnéséig a koronavírusos megbetegedések megelőzése, megismerése, felderítése, valamint továbbterjedésének megakadályozása érdekében – ehhez kapcsolódóan az állami szervek összehangolt feladatellátásának megszervezését is ideértve – az érintett által a GDPR 15–22. cikke szerinti jogok gyakorlása érdekében benyújtott kérelem alapján teendő minden intézkedést felfüggesztenek³, és az ezen intézkedésekre irányadó határidők

---

¹ A nyilatkozat alkalmazásában a „veszélyhelyzet” bármilyen, a világjárvány elleni küzdelem céljából nemzeti szinten elfogadott rendkívüli helyzetet jelent, függetlenül annak a nemzeti jogszabályokban szereplő konkrét elnevezésétől.

² 179/2020 (V. 4.) Korm. rendelet

³ Ezek az információk a magyar felügyeleti hatóságtól, nem kormányzati szervezetektől kapott, illetve nyilvánosan elérhető forrásokból származó információkon alapulnak. A 40/2020. Korm. rendelet nem korlátozza a veszélyhelyzet időtartamát.

kezdőnapja a veszélyhelyzet megszűnésének napját követő nap. A 179/2020. Korm. rendelet 5. §-a kimondja, hogy a szóban forgó felfüggesztést az érintettek a rendelet hatálybalépésekor már folyamatban lévő, említett jogainak gyakorlására irányuló kérelmekre is alkalmazni kell. Az érintettek erről a korlátozásról a veszélyhelyzet megszűnését követően haladéktalanul, de legkésőbb a kérelem beérkezésétől számított kilencven napon belül tájékoztatni kell.

2. Ahogyan az Európai Adatvédelmi Testület már korábban is megállapította, az adatvédelem nem akadályozza a COVID19-világjárvány elleni küzdelmet. **Az általános adatvédelmi rendelet továbbra is alkalmazandó, és lehetővé teszi a világjárványra való hatékony reagálást, miközben védi az alapvető jogokat és szabadságokat.** Az adatvédelmi jogszabályok, a vonatkozó alkalmazandó nemzeti jogszabályokat is beleértve, már most is lehetővé teszik azokat az adatkezelési műveleteket, amelyek szükségesek a pandémiák – például a COVID19-világjárvány – terjedése elleni küzdelem segítéséhez.
3. A GDPR 23. cikke meghatározott feltételek mellett lehetővé teszi, hogy a nemzeti jogalkotó jogalkotási intézkedésekkel korlátozza a 12–22. cikkben és a 34. cikkben foglalt, valamint a 12–22. cikkben meghatározott jogokkal és kötelezettségekkel összhangban lévő rendelkezései tekintetében az 5. cikkben foglalt jogok és kötelezettségek hatályát, ha a korlátozás tiszteletben tartja az alapvető jogok és szabadságok lényeges tartalmát, valamint többek között az Unió vagy valamely tagállam fontos, általános közérdekű célkitűzései – különösen a népegészségügy – védelméhez szükséges és arányos intézkedés egy demokratikus társadalomban.
4. Az Európai Adatvédelmi Testület **emlékeztet arra, hogy a személyes adatok védelmét még a mai rendkívüli időkben is valamennyi veszélyhelyzeti intézkedés – köztük a GDPR 23. cikke szerint nemzeti szinten elfogadott korlátozások – esetében is fenn kell tartani**, elősegítve ezáltal a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok tiszteletben tartását, amely az Unió átfogó értékein alapszik: egyfelől a tagállamok által hozott minden intézkedésnek tiszteletben kell tartania a jog általános elveit, az alapvető jogok és szabadságok lényeges tartalmát, és az intézkedések nem lehetnek visszafordíthatatlanok, másfelől az adatkezelőknek és adatfeldolgozóknak továbbra is be kell tartaniuk az adatvédelmi előírásokat.
5. **Minden korlátozásnak tiszteletben kell tartania az aktuálisan korlátozott jog lényeges tartalmát.** Nem indokolhatók azok a korlátozások, amelyek olyan mértékben általánosak, széles körűek vagy olyan mértékben sértik a magánéletet, hogy lényegi tartalmukban semmisítik meg az alapvető jogokat. Ha a jog lényege sérül, a korlátozást törvénytelennek kell tekinteni arra vonatkozó további vizsgálat szükségessége nélkül, hogy az általános érdekű célkitűzéseket szolgál-e, illetve megfelel-e a szükségességre és arányosságra vonatkozó kritériumoknak.
6. A személyes adatok kezelését az emberiség szolgálatába kell állítani, és ezzel összefüggésben az adatvédelmi jogszabályok egyik fő célkitűzése az érintettek saját adataik feletti ellenőrzésének fokozása.
7. Ezen ellenőrzés garantálása érdekében az érintettek számos joggal rendelkeznek az adatvédelemhez való jog keretén belül. A hozzáféréshez és a helyesbítéshez való jogot az Európai Unió Alapjogi Chartájának („Charta”) 8. cikke rögzíti. A GDPR tartalmazza ezeket a jogokat, sőt számos további joggal kiegészíti őket; ilyenek például a tiltakozáshoz való jog, a törléshez való jog és más új jogok, köztük az adathordozhatósághoz való jog. Az érintettek jogainak fontosságát nem lehet eléggé hangsúlyozni. Ezek az adatvédelem mint alapjog alapvető elemei, és alkalmazásuknak általános szabálynak kell lennie. A GDPR 23. cikkét mindezek fényében kell olvasni és értelmezni.

8. **A Charta 52. cikkének (1) bekezdése szerint a Charta által elismert jogok és szabadságok gyakorlása „csak a törvény által korlátozható”.** Ugyanez jelenik meg az Emberi Jogok Európai Egyezményének 8. cikke (2) bekezdésében szereplő „csak a törvényben meghatározott esetekben” kifejezésben is⁴, amely nemcsak a nemzeti jogszabályoknak való megfelelést jelenti, hanem az adott jogszabály minőségére is utal, előírva, hogy annak összhangban kell állnia a jogállamisággal. **Konkrétan, a nemzeti jogszabály szövegének kellően egyértelműnek kell lennie ahhoz, hogy megfelelő iránymutatást adjon a polgároknak azokra a körülményekre és feltételekre nézve, amelyek fennállása esetén az adatkezelők felhatalmazást kapnak a szóban forgó korlátozások alkalmazására. Ugyanezt a szigorú mércét kell alkalmazni a tagállamok által megállapítható minden korlátozásra is.**
9. A GDPR-ral, valamint az Európai Unió Bírósága és az Emberi Jogok Európai Bírósága ítélezési gyakorlatával összhangban valóban alapvető fontosságú, hogy a **jogalkotási intézkedések⁵, amelyek az érintettet megillető jogok terjedelmének korlátozására irányulnak, előre láthatóak legyenek azon személyek számára, akikre a korlátozások vonatkoznak**, a korlátozások időtartamát tekintve is. E tekintetben az Európai Adatvédelmi Testület – különösen akkor, ha a korlátozásokat veszélyhelyzettel összefüggésben, a közegészségügy védelmében fogadják el – úgy véli, hogy az időben pontosan be nem határolt időtartamra meghozott korlátozások, amelyek visszamenőleges hatállyal alkalmazandók vagy amelyekre nem meghatározott feltételek vonatkoznak, nem felelnek meg az előreláthatóság kritériumának.
10. Ezenfelül a korlátozások az általános szabály alóli kivételek, ezért csakis nagyon körülhatárolt esetekben szabad őket alkalmazni. Ahogyan a GDPR 23. cikke rögzíti, a korlátozásoknak az Unió vagy valamely tagállam egyik fontos, általános közérdekű célkitűzésének – így például a népegészségügy – védelméhez szükséges és arányos intézkedésnek kell lenniük egy demokratikus társadalomban.
11. A tervezett korlátozásoknak **valóban meg kell felelniük az Unió vagy valamely tagállam egyik fontos, általános közérdekű, védendő célkitűzésének**, azaz a néhány tagállamban fennálló jelenlegi veszélyhelyzetben a közegészségügy védelmének. A tervezett korlátozások és az elérni kívánt célkitűzés közötti kapcsolatot egyértelműen meg kell állapítani és bizonyítani kell. A pandémia vagy bármely más vészhelyzet pusztá fennállása önmagában nem elegendő indok az érintettek jogainak

---

⁴ Lásd különösen: EJOB, 2010. szeptember 14., Sanoma Uitgevers B.V. kontra Hollandia, EC:ECHR:2010:0914JUD003822403, 83. pont: „Ezen felül, ami az Egyezmény 8–11. cikkében szereplő „törvényben meghatározott” kifejezést illeti, a Bíróság megjegyzi, hogy a „törvény” szót mindig is „anyagi”, nem pedig „alaki” értelemben értelmezte; a „törvény” fogalmába az „írott jogot” – a szakmai szabályozó szervezetek részéről a Parlament által rájuk ruházott önálló jogalkotási hatáskörükben elfogadott alacsonyabb rendű statútumokat és szabályozási intézkedéseket tartalmazó rendeleteket is beleértve – és az íratlan jogot egyaránt. A „jog” fogalmát úgy kell értelmezni, hogy abba mind az írott jog, mind pedig a bírói gyakorlat nyomán létrejött „irányadó szabályok” beletartoznak. Mindent összevéve a „jog” a hatályos rendelkezések összessége – az illetékes bíróságok értelmezése szerint.” A „törvényben meghatározott” kifejezéssel kapcsolatban az EUB főtanácsnokainak a C-203/15. és C-698/15. sz., Tele2 Sverige AB egyesített ügyekben (ECLI:EU:C:2016:572) írt véleményének 137–154. pontjában, illetve a C-70/10. sz., Scarlet Extended ügyben írt véleményének (ECLI:EU:C:2011:255) 99. pontjában javasoltak szerint az Emberi Jogok Európai Bírósága által kidolgozott kritériumokat kell használni.

⁵ A GDPR (41) preambulumbekkezdése: „Amikor ez a rendelet jogalapra vagy jogalkotási intézkedésre hivatkozik, ez nem szükségszerűen jelent – az érintett tagállam alkotmányos rendjéből fakadó követelmények sérelme nélkül – valamely parlament által elfogadott jogszabályt. Mindazonáltal az ilyen jogalapnak vagy jogalkotási intézkedésnek világosnak és pontosnak kell lennie, alkalmazásának pedig előreláthatónak kell lennie a hatálya alá tartozó személyek számára, összhangban az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: Bíróság) és az Emberi Jogok Európai Bíróságának az ítélezési gyakorlatával.”

bármiféle korlátozására; sokkal inkább minden korlátozásnak egyértelműen hozzá kell járulnia az Unió vagy valamely tagállam fontos közérdekű céljának védelméhez.

12. Ezen felül hangsúlyozni kell, hogy az Európai Unió Bírósága ítélezési gyakorlatára figyelemmel **az érintettek jogainak mindenfajta korlátozása csak annyiban alkalmazható, amennyiben** az a szóban forgó közegészségügyi célkitűzés védelme érdekében **feltétlenül szükséges és arányos**⁶. A pandémiával összefüggésben kihirdetett szükségállapot olyan jogi feltétel, amely jogszerűvé teheti az érintettek jogainak korlátozását, feltéve, hogy ezek a korlátozások nem lépnek túl azon a határon, amely a közegészségügyi cél védelme érdekében szükséges és arányos.
13. Ebből következően, még ha a korlátozások hozzá is járulnak a veszélyhelyzetben a közegészségügy védelméhez, az Európai Adatvédelmi Testület véleménye szerint akkor is szigorúan behatároltnak kell lenniük mind hatókörüket (pl. az érintett vonatkozó jogai vagy az adatkezelők érintett kategóriái), mind pedig idejüket tekintve. Konkrétan a veszélyhelyzet idejére kell korlátozódniuk. Az érintett jogai korlátozhatók, de meg nem tagadhatók.
14. Ezenfelül, a GDPR 23. cikkének (2) bekezdése szerinti garanciáknak teljes körűen alkalmazandóknak kell lenniük, különösen ha egyedi rendelkezések válnak szükségessé az adatkezelés céljai, a személyes adatok kategóriái, a korlátozások hatóköre, a visszaélés, illetve jogellenes hozzáférés vagy továbbítás megelőzését szolgáló biztosítékok, az érintett adatkezelő vagy adatkezelő-kategóriák meghatározása, vagy az érintettek jogaival és szabadságaival kapcsolatos kockázatok tekintetében.
15. Az Európai Adatvédelmi Testület álláspontja szerint az érintettek jogainak és az adatkezelők és -feldolgozók kötelezettségeinek alkalmazását felfüggesztő vagy elhalasztó, veszélyhelyzettel összefüggésben elfogadott korlátozások egyértelmű időbeli korlátozás nélkül e jogok de facto általános felfüggesztésének minősülnének, és nem lennének összeegyeztethetők az alapvető jogok és szabadságok lényeges tartalmával. Ezenfelül, az érintettek jogainak gyakorlására irányuló kéréseket – például a GDPR 21. cikke szerinti tiltakozáshoz való joggal kapcsolatos kéréseket – időben fel kell dolgozni ahhoz, hogy a jog érdemben és ténylegesen gyakorolható legyen. Ezért az érintettek által benyújtott kérések feldolgozásának az adatkezelő részéről – konkrét határidő nélkül – történő elhalasztása vagy felfüggesztése teljesen megakadályozná a jogok gyakorlását.
16. A GDPR 57. cikke (1) bekezdésének c) pontjával összhangban azoknak a nemzeti hatóságoknak, amelyek a GDPR 23. cikke szerinti korlátozásokat mérlegelnek, a folyamat során kellő időben konzultálniuk kell a nemzeti felügyeleti hatósággal, és a nemzeti felügyeleti hatóságnak felhatalmazással kell rendelkeznie a szóban forgó korlátozások alkalmazásának figyelemmel kísérésére. Az Európai Adatvédelmi Testület támogatja a nemzeti felügyeleti hatóságok annak biztosítására irányuló törekvését, hogy a személyes adatok védelmének mint alapvető jognak a nemzeti jogalkotási intézkedések alapján, a közegészségügy védelme érdekében, a világjárvány elleni küzdelemmel összefüggésben elrendelt korlátozása ne lépjen túl azon a mértéken, amely e célkitűzés elérése érdekében feltétlenül szükséges és arányos.
17. Az Európai Adatvédelmi Testület emlékeztet arra, hogy az Európai Bizottság mint a Szerződések őre köteles nyomon követni az Európai Unió elsődleges és másodlagos jogának alkalmazását, valamint biztosítani annak az egész Unióban történő egységes alkalmazását, többek között azzal, hogy lépéseket tesz, ha a nemzeti intézkedések nem felelnek meg az uniós jognak. Az Európai

---

⁶ Lásd például a 95/46/EK irányelv vonatkozásában a Bíróság 2019.február 14-i C–345/17. sz. (Buivids) ítéletének 64. pontját.

Adatvédelmi Testület továbbra is rendelkezésre áll, hogy a GDPR 70. cikkének megfelelően szükség esetén tanácsot adjon az Európai Bizottságnak.

18. Az Európai Adatvédelmi Testület az elkövetkező hónapokban átfogóbb jellegű iránymutatásokat fog kiadni a GDPR 23. cikkének végrehajtásáról.

Az Európai Adatvédelmi Testület részéről
az elnök

(Andrea Jelinek)